

[Ministeren for statens lønnings- og pensionsvæsen.] den fornødne smidighed, at ansættelsesområderne for samtlige tjenestemænd ikke afgrænses for snævert, og der peges samtidig på, at tjenestemandssystemets mulighed for at tilpasse sig den stedfindende udvikling er afhængig af, at der på en række områder sker en meget væsentlig udvidelse af bestående snævre ansættelsesområder.

Forslagene om at tilføre tjenestemandssystemet større smidighed og tilpasningsdygtighed rækker dog ud over selve ansættelsesområdet. De angår også spørgsmålet om adgang til at foretage ændringer i tjenestemandsstillingernes omfang og beskaffenhed.

Efter gældende ret har staten som arbejdsgiver adgang til også imod tjenestemandens ønske at ændre vedkommende tjenestemandsstillings omfang og beskaffenhed. Adgangen til ensidigt at ændre tjenestemandsstillingen er dog ikke ubegrænset. Hvis ændringen antager karakter af forflyttelse, kan tjenestemanden reagere ved at kræve sig afskediget med pension i stedet for at blive i den ændrede stilling. Det er værdifuldt, at retssystemet er således indrettet, at tjenestemændenes selvstændighed beskyttes. På den anden side må det erkendes, at den gældende forflyttelsesregel på en række områder meget kraftigt har understreget stivheden i tjenestemandssystemet. Forflyttelsesreglerne har besværliggjort de ændringer i administrationens opbygning, som dennes vækst og ændrede funktioner åbenbart kræver, i et videre omfang end nødvendigt af hensyn til tjenestemændenes beskyttelse.

Såvel af hensyn til tjenesten som til den enkelte tjenestemand bør det ved fremtidige ansættelser gøres så klart som muligt, hvilke ændringer en tjenestemand bør forudse, således at han kan indrette sig derefter. For at opnå dette resultat foreslås, at der i opslag og ansættelsesbreve angives to momenter, der tillægges vægt som grænse for de ændringer, som en tjenestemand må finde sig i, nemlig ansættelsesområde og stillingsbetegnelse. En tjenestemand må herefter som hovedregel tåle ændringer, der ikke forandrer hans ansættelsesområde, og som ligger inden for stillingsbetegnelsen, således som denne må forstås efter traditionel sprogbrug eller efter sin ordlyd.

Ændringer, som er en følge af den tekniske udvikling eller udviklingen i de samfundsmæssige vilkår, eller som skyldes administrative reformer, må tjenestemanden af finde sig med, når blot disse ændringer ikke går ud over den grænse, der ligger i ansættelsesområde og stillingsbetegnelse.

Af hensyn til tjenestemanden selv har man imidlertid fundet, at der burde fastsættes endnu en begrænsning. Den har man søgt at udtrykke ved ordet „passende“. En tjenestemand behøver herefter ikke at tåle ændringer, selv om de holder sig inden for ansættelsesområdet og stillingsbetegnelsen, når han efter en bedømmelse på grundlag af sådanne momenter som uddannelse, alder, helbredstilstand eller den sædvanlige opfattelse af status m. v. ikke kan siges at få en passende stilling.

Disse regler tager sigte på forandringer, som en tjenestemand må finde sig i inden for sit ansættelsesområde. Det forekommer imidlertid ikke ubetinget rimeligt, at en tjenestemand under alle omstændigheder skulle kunne vægre sig ved at overtage en lignende stilling i et andet ansættelsesområde. Især så længe ansættelsesområderne er relativt små, vil åbenbare behov for sådanne ændringer kunne forekomme.

For at imødekomme dette behov uden dog at træde tjenestemændene for nær er det foreslået, at en tjenestemand, når ændringer i forvaltningens organisation eller arbejdsform gør det nødvendigt, må finde sig i at overtage en anden passende stilling inden for et andet ansættelsesområde, dog kun hvis der foreligger samtykke fra et særligt nævn sammensat af repræsentanter for centralorganisationerne og administrationsrepræsentanter.

Forslagene åbner adgang for en betydelig smidiggørelse af vort nedarvede tjenestemandssystem, og jeg føler, at der er grund til at takke tjenestemandorganisationernes repræsentanter i kommissionen for deres fordomsfri holdning til disse centrale spørgsmål.

Ved de fremsatte forslag har man naturligvis hverken villet eller kunnet foretage ændringer i den beskyttelse, som tjenestemændene måtte nyde efter grundloven. Endvidere finder jeg grund til at understrege, at nyordningen kun skal gælde for fremtiden. Så længe en tjenestemand forbliver i